

prima instanță: O. Cojocaru
instanța de apel: N. Budăi, I. Muruianu, V. Efros

dosarul nr. 2ra-419/17

Î N C H E I E R E

22 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului

Valentina Clevadî

judecători

Galina Stratulat, Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Josan Vladimir împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului cauzat prin această încălcare,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2016, prin care s-a respins cererea de apel declarată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a admis apelul declarat de Josan Vladimir, s-a casat în parte hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iunie 2016, cu pronunțarea în această parte, a unei noi hotărâri și menținerea în rest a hotărârii

c o n s t a t ă :

La 28 aprilie 2016, Josan Vladimir s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului cauzat prin această încălcare.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 19 iunie 2013, a depus contestație împotriva deciziei de sancționare pe marginea procesului-verbal cu privire la contravenție, iar examinarea acesteia a durat până la 29 octombrie 2015, astfel, fiindu-i încălcat dreptul la judecarea cauzei în termen rezonabil.

Solicită reclamantul, admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și recuperarea prejudiciului în mărime de 100 000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iunie 2016 acțiunea a fost admisă parțial. S-a constatat încălcarea dreptului lui Josan Vladimir la judecarea în termen rezonabil a cauzei. Pretenția lui Josan Vladimir privind încasarea prejudiciului s-a respins.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 11 iulie 2016, Josan Vladimir a declarat apel nemotivat (f.d. 87) și la 21 septembrie 2016 apel motivat (f.d. 110-111), prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iunie 2016 și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

La 20 iulie 2016, Ministerul Justiției al RM a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 94) și la 22 august 2016 - apel motivat (f. d. 102-105), prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iunie 2016 și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2016 s-a respins cererea de apel declarată de Ministerul Justiției al RM și s-a admis apelul declarat de Josan Vladimir, s-a casat în parte hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iunie 2016 și s-a admis cererea privind încasarea prejudiciului moral. S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Josan Vladimir suma de 500 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Invocând ilegalitatea actelor judecătorești enunțate, la 06 ianuarie 2017 Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel (f. d. 106-107), solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2016 și a hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iunie 2016, ca fiind neîntemeiate.

În motivarea cererii de recurs recurentul a relevat că, atât decizia instanței de apel, cât și hotărârea primei instanțe sunt ilegale și neîntemeiate și urmează a fi casate pe motiv că, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

Astfel, susține recurentul că, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și în acest sens a aplicat eronat normele de drept material, iar aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară.

Un alt aspect indicat de recurent este și faptul că, instanța de apel la emiterea deciziei din 26 septembrie 2013 a ignorat prevederile art. 192 alin. (2) CPC.

Menționează că, pretențiile intimatului nu se regăsesc în prevederile art. 192 alin. (2) CPC, astfel, instanța de apel neîntemeiat a dispus modificarea în parte a hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iunie 2016, încasând în acest sens din contul statului 500 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat.

La fel, recurentul a menționat că, în speță nu există careva motive de

tergiversare a examinării cauzei civile, or, însăși respectarea drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept tergiversare a examinării cauzei.

De asemenea a indicat că, termenul rezonabil urmează a fi apreciat în colaborare și cu termenii prevăzuți de legislația procesual civilă, fiind stabiliți în vederea asigurării desfășurării procesului cu respectarea unor principii fundamentale ale dreptului procesual civil.

Consideră că, instanța de apel a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și nu a luat în considerație argumentul invocat de Ministerul Justiției al RM în ce privește nedepunerea de către intimat în instanța de judecată a cererii de urgentare a examinării pricinii conform prescripției art. 192 CPC.

Mai menționează că, acest comportament tacit a intimatului pe parcursul examinării cauzei a confirmat faptul că, acesta a aprobat toate acțiunile întreprinse de către autoritatea judecătorească și participanții la proces, ca ulterior să înainteze prezenta acțiune civilă.

Totodată a invocat recurentul că, prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu acordă dreptul în mod automat la prejudiciul moral în lipsa dovezilor că, persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege. Este important ca instanța să motiveze circumstanțele cauzei care justifică acordarea unei compensări.

În acest sens, susține că, instanța de apel nu a ținut cont de cerința fundamentală față de despăgubirea prejudiciului moral, care constă în faptul că, la determinarea despăgubirilor care acordă o satisfacere echitabilă părții în proces, obligatoriu se va lua în considerație toate circumstanțele relevante ale pricinii.

Mai mult ca atât, susține că, în cazul în care instanța de judecată considera necesară acordarea prejudiciului moral, suma prejudiciului moral urma a fi diminuată corespunzător sumelor acordate de către Curtea Europeană în cauze similare.

La caz, în majoritatea cazurilor instanțele de judecată la examinarea litigiilor ce țin de încasarea prejudiciului cauzat prin încălcarea termenului rezonabil de judecare a cauzei atribuite cu titlu de prejudiciu moral sume exorbitante, disproporționale cu realitatea economică și socială care există la moment în țară.

Prin referința depusă la 07 martie 2017, Josan Vladimir a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2016 cu trimiterea cauzei la rejudecare.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 29 septembrie 2016 (f.d. 121-128), fiind expediată în adresa părților prin

scrisoarea de însoțire la 17 octombrie 2016 (f.d. 129), însă la dosar nu există probe care ar confirma recepționarea de către recurent a deciziei motivate.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, instanța de recurs constată că, recursul declarat de Ministerul Justiției al RM la 06 ianuarie 2016 (f.d. 131-134) a fost declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că, normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; la judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră, că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Ministerul Justiției, este

declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC, și anume, lit. a), care expres prevede că, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Instanța de recurs reține că, argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Colegiul reiterează și faptul că, recursul trebuie să fie unul „efectiv” atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII*). În același timp, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului
judecători

Valentina Clevadi
Galina Stratulat
Dumitru Mardari